

...et altera pars

Szörényi László nemcsak szinte megszámlálhatatlanul sok utazása során, de a mindennapokban is éles szemmel talált és talál rá humoros, groteszk, abszurd, gyakran elgondolkodtató, időnként tragikus vagy tragikomikus eseményekre, helyzetekre. Ezeket sohasem tartotta meg magának, hanem vagy még a történés hatása alatt frissiben, vagy később, egy-egy jó beszélgetés közben valaminek kapcsán felidézve szűkebb és tágabb környezetével szívesen megosztotta. Szörényi szépírói munkásságának részeként több kötet is született ezekből az elbeszélésekből, amelyeket sajátos műfaji besorolással *rémtörténetek*nek nevez.

Ismeretségünk és barátságunk több mint három évtizede alatt sok ezer kilométert tettem meg Lacival repülőgépen, vonaton, autóval, néha gyalogosan, több tucat napot töltöttem vele a legkülönbözőbb helyeken megfordulva, kisebb-nagyobb társaságban vagy kettesben, így egyik-másik rémtörténetnek akaratlanul, de nem akaratom ellenére szereplőjévé váltam. Természetesen ezek az írások különösen kedvesek számomra, s talán nem teljesen érdektelen még a szerző számára sem, hogy megtudja: hogyan látszottak az események az én szemszögemből. (*Audiatur et altera pars!*) Mivel születésnapot köszöntünk, úgy vélem, témája miatt a *Kabát*¹ címet viselő rémtörténet a legalkalmasabb ennek bemutatására.

1994. január 12-én békésen üldögéltem a Szegedi (akkor még József Attila) Tudományegyetem Bölcsészettudományi Karának tanácstermében a dékáni tanács éppen esedékes ülésén, amelyen – sajnos – hivatalból részt kellett vennem, mivel akkortájt – szépreményű ifjú adjunktusként – a kari tudományos titkár megtisztelő posztját töltöttem be. Mivel év eleje volt, továbbá sürgetően megoldandó problémák nem szerepeltek napirenden, azt gondoltam, hogy az ülés csendes eseménytelenségben és unalomban fog eltelni, alkalmat adván némi nyitott szemmel leplezett szunyókálásra. Azonban vártalanul kopogtak. A hivatalsegéd dugta be a fejét, és bizonytalan mozdulatokkal jelezte a Dékáni Hivatal vezetőjének, hogy menjen ki. Gyanítottam, hogy nagyon fontos ügyről lehet szó, hiszen a hivatalvezető nyugdíj előtt álló, nagy tapasztalattal és tekintéllyel rendelkező igen határozott hölgy volt, akit csip-csup ügyekkel nem illett kihívni egy megbeszélésről.

Kisvártatva a máskor magabiztos hölgy sápadtan lépett be, kezében egy papírlapot tartva, amit átadott Pál József dékán úrnak, s közben odasúgta nekem:

– Szörényi meghalt!

Én is megdöbbsentem, amint a dékán is, aki a fax elolvasása után zavartan közölte a jelenlévőkkel:

– Ascoli Picenóból kaptam ezt a faxot, amelyben ottani barátaink részvétüket fejezik ki Szörényi tanár úr elhunytá alkalmából, aki a Magyar Köztársaság római nagykövetségént nemrég járt ott. Nem értem, mi még nem értesültünk erről a szomorú eseményről, bár lehetséges, hogy hozzájuk gyorsabban eljutott a hír.

¹ *Éljen Kun Béla! Suzy nimfomán*, Kortárs Könyvkiadó, Budapest, 2012, 113–116. Kéretik, hogy a nyájas olvasó ezen a helyen – amennyiben a rejtély genezisét és megoldását teljes egészében szeretné megismeri – idézze fel a történetet, vagy ha esetleg nem olvasta volna, lapozza fel a jegyzetben említett kötetet.

Az ilyenkor illő és szokásos egy perces néma főhajtást követően a dékán folytatta a megkezdett témát, engem pedig megkért, hogy tájékozódjak, mi történt. Meglehetősen zavarban voltam, de igyekeztem titkári hivatalom magaslatára hágni, miként Vanek úr Rejtő Jenő *A tizennégy karátos autó* című zseniális opuszában (mint később kiderült, valóban rejtői szituáció részesei voltunk).

Kissé tanácstalan voltam az információszerzést illetően, hiszen Lacit vélt egzisztenciális státusza miatt nem hívhattam fel, s a nagykövetségen sem érdeklődhettem a történetekről, hiszen miért is adtak volna kívülállónak információt. Ezért kerülő úthoz folyamodtam: felhívtam Sárközy Pétert Rómában, és óvatosan tudakozódtam Laciról. Ő kissé értetlenkedve, és enyhén zavaros beszédem miatt elméleti állapotom épségében kételkedve közölte, hogy legjobb tudomása szerint barátunk kiváló egészségi állapotnak örvend. Ekkor már felbátorodva megkérdeztem: Ezek szerint nem halt meg?

Péter ekkor – tudván, hogy örültekkel szépen kell beszélni – nyugodt hangon közölte, hogy előző este együtt beszélgettek-boroztak, és tudomása szerint Laci nem itta halálra magát, jókedvűen és saját lábán tért haza.

Miután elmeséltem neki az előzményeket, érezhetően megnyugodott, már nem aggódott elmém épsége miatt, s úgy vélte, valami félreértésről lehet szó. Ezt követően már kissé nyugodtabban tárcsáztam a követséget, és kértem a nagykövet urat...

A folytatás ismert Szörényi László rémtörténetéből, amelyből azt is megtudjuk, hogy nemcsak a magyarok, hanem az olaszok szerint is száz évig él, akinek halálhírét költik.²

Konklúzió: Szörényi László – akit az olasz-magyar kapcsolatok előmozdításáért kifejtett tevékenysége elismeréseképpen az olasz állam magas kitüntetésben részesített – nem tagadhatja meg két nép egybehangzó kulturális hagyományát, s még hosszú évtizedeken keresztül köteles szórakoztatni bennünket rémtörténeteivel.

Kedves Atyuska, Isten éltesse!

² I. m., 115.